

DAGSORDEN 2023

IT-ARKITEKTURRÅDET

Dato: 30-11-2023 10:00

Sted: KOMBIT, Halfdansgade 8, lokale Fanø

'Rammearkitekturen er fundamentet for, at kommunerne anskaffer effektive digitale løsninger, der styrker den kommunale opgaveløsning og skaber sammenhæng på tværs. Det sker med borgeren i centrum og på et åbent marked.'

Vision for den fælleskommunale rammearkitektur, vedtaget af Kommunernes It-Arkitekturråd februar 2017.

1.	Siden sidst	3
1.1.	Siden sidst	3
2.	Drøftelsessager	4
2.2.	Kommunernes muligheder med Dynamisk Indkøbssystem til SKI 02.19 4	
2.3.	Dialog med KL's direktion.....	5
2.4.	Udbredelse af NemHandel	6
2.5.	Kommunale muligheder og udfordringer ved tildeling af nyt CPR-nummer.....	7
2.6.	Modernisering af KL's blanketsamling	9
2.7.	Fælleskommunal målarkitektur.....	11
2.8.	Projektet vedr. Tværgående Økonomikomponent (TØK)	15
2.9.	Afreportering fra Arkitekturboards møder 29.08.23 og 31.10.23	21
3.	Eventuelt	24

1. Siden sidst

1.1. Siden sidst

MOD-2023-00073 [Click here to enter text.](#)

Baggrund

Her skrives baggrunde

Indstilling

Her skrives indstillingen

Sagsfremstilling

2. Drøftelsessager

2.2. Kommunernes muligheder med Dynamisk Indkøbssystem til SKI 02.19

SAG-2022-04763 Torben Mathisen

Baggrund

Statens og Kommunernes Indkøbsservice arbejder på at færdiggøre Dynamisk Indkøbs System (DIS) til brug for 02.19 Fagsystemer. DIS forventes at understøtte 02.19 Fagsystemer fra februar 2024.

Rammeaftalen indeholder en række standardkrav om tilslutning til den fælleskommunale Infrastruktur. KOMBIT er i dialog med SKI om, hvordan DIS forventes at understøtte kommunerne i at håndhæve kravene om tilslutning til den Fælleskommunale Infrastruktur.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Drøfter, hvordan kommunerne bedst kan understøttes i at håndhæve kravene om tilslutning til den fælleskommunale infrastruktur, når de køber ind via Dynamisk Indkøbssystem til rammeaftalen '02.19 Fagsystemer'

Sagsfremstilling

KL og KOMBIT ser både muligheder og risici ved indkøb via det nye 'Dynamisk Indkøbssystem' (DIS). Det kan være en fordel for kommunerne, at indkøbssystemet giver mulighed for mere fleksibilitet og for at individualisere behov og krav ved tilføjelse af use cases, fx en AI use case. Som det indtil videre ser ud, indebærer valget af indkøb via DIS dog en risiko for, at nogle kommuner vil være mindre tilbøjelige til – eller have vanskeligere ved - at håndhæve deres krav til anvendelse af den fælleskommunale infrastruktur.

DIS adskiller sig fra den traditionelle Rammeaftale (RA) 02.19 Fagsystemer ved bl.a. følgende punkter:

- DIS har ikke fast definerede produkter/services "på hylden"
- RA har en låst kravspecifikation

- DIS kan have ubegrænset løbetid (styret af leveringskontrakt)
- Aftaler på RA har en varighed på seks år med mulighed for 2x1 års forlængelse

- DIS har løbende leverandøroptag uden loft
- RA har låst leverandørfelt

- Leverandører i DIS er ikke underlagt budpligt
- RA kan have forpligtigelse ift. budpligt

- SKI kan tilrette dele af materialet løbende på DIS
- RA er fastlåst i hele aftaleperioden

SKI anbefaler at bruge DIS, hvis kravene på RA ikke dækker kommunernes behov, f.eks. behov for at tilrette kravtekst eller tilføje egne use cases og/eller andre krav. Det kan også være i situationer, hvor servicevarianterne på RA ikke kan leve op til det pågældende sikkerhedsniveau.

For generelt at understøtte kommunerne i at håndhæve krav om tilslutning til infrastrukturen ved it-anskaffelser har KOMBIT bl.a. gjort integrationskravene tilgængelig i KOMBITs værktøjskasse for ibrugtagning og anvendelse af infrastrukturen, som er tilgængelig på Videnscentret.

KOMBIT har endvidere i forbindelse med forarbejdet til den ny version af RA præciseret infrastrukturkravene i hver enkelt use case i RA.

Bilag

Præsentation af DIS 02.19 – September 2023

2.3. Dialog med KL's direktion

SAG-2022-04763 [Click here to enter text.](#)

Baggrund

'Dialog med KL's direktion' er et fast punkt på It-Arkitekturrådets møder og har direktør Christian Harsløf som deltager.

Punktet har til formål at understøtte, at arkitekturdrøftelser og -anbefalinger og den generelle digitaliseringsdagsorden kommer tættere på KL's direktion

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet

- tager direktionens orientering til efterretning.

Sagsfremstilling

Her skrives Sagsfremstillingen

2.4. Udbredelse af NemHandel

SAG-2023-02803 Jakob Eiby

Baggrund

NemHandel understøtter elektronisk handel med 68.000 registrerede modtagere i NemHandel-registret, e-fakturering af 99% af alle fakturaer til det offentlige og forsendelse af 32 mio. e-handelsdokumenter om året.

NemHandel, der drives af Erhvervsstyrelsen, er dermed meget kritisk infrastruktur, der skaber automatisering, kvalitet og besparelser i kommunerne.

Ny lovgivning og nye initiativer skal fremtidssikre og udvikle den fælles digitale infrastruktur og kan betyde yderligere besparelser gennem byrdelettelser og automatisering af handel, bogføring og rapportering.

KL og KOMBIT følger derfor processen tæt med henblik på at sikre, at nye krav til markedet er i kommunernes interesser og bliver implementeret på en måde, der er i overensstemmelse med de fælles arkitekturprincipper og ikke medfører unødige omkostninger for kommunerne. Den primære risiko er, at nye standarder implementeres for hurtigt og fordyrende for kommunerne.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager sagsfremstillingen til efterretning.
- drøfter mulighederne for kommunal involvering af processen.

Sagsfremstilling

NemHandel leverer den digitale infrastruktur for elektronisk fakturering. Dette sker ved udvikling af fælles dokumentstandarder for finansdata, et fælles modtagerregister og et transportlag baseret på europæiske standarder.

- OIOUBL og Peppol BIS er dokumentstandarder (strukturerede data).
- NemHandel-registret er det fælles modtagerregister.
- eDelivery AS4 er transport- og sikkerhedslaget.

NemHandel fungerer dermed som en motorvej for Danmarkshistoriens største enkeltstående byrdelettelser på 2,9 mia. kr. årligt, der realiseres ved øget automatisering af virksomheders bogføring og fakturering.

Elektroniske fakturaer er suverænt det mest udbredte dokument, og offentlige myndigheder modtager og udnytter allerede i dag potentialet ved elektroniske fakturaer. Hvis det suppleres af fx ordrer, kvitteringer, stamdata, kataloger mv., der alle er en del af biblioteket af dokumentstandarder, øges de potentielle gevinster ved automatisering af processer markant. Derfor er det interessant for KL, KOMBIT og kommunerne at følge og påvirke markedet.

- ./.
- Status pr. 30. oktober 2023 er, at KL og KOMBIT har afgivet hørings svar (se bilag) på en ny "hovedlov" og deltager i en referencegruppe, der skal følge arbejdet og den løbende udstedelse af bekendtgørelser med afsæt i loven.

Vi er særligt opmærksomme på, at processen tillader kommunerne og deres leverandører at indarbejde nye krav i kontrakterne uden meromkostninger for kommunerne, at nye krav og standarder afspejler kommunale behov, at rammerne for anvendelse af infrastrukturen er klar og til kommunernes fordel, og at evt. besparelser ikke kommer kommunerne til ulempe.

Derudover sørger KL og KOMBIT konkret for, at Erhvervsstyrelsen har den fornødne, rettidige involvering af alle kommunale systemleverandører.

Bilag

Hørings svar af 16.08.23 på udkast til ny hovedlov om fælles digital infrastruktur ved samhandel og rapportering mv.

2.5. Kommunale muligheder og udfordringer ved tildeling af nyt CPR-nummer

SAG-2023-04749 Jakob Eiby

Baggrund

CPR-registret blev oprettet i 1968, og personnummeret er frem til i dag blevet brugt til entydig identifikation af en borger og nøgle mellem (offentlige) it-systemer. Det betyder, at personnummeret skaber stor værdi ved at binde data sammen på tværs af it-systemer, men også udgør omfattende teknisk gæld ved fx skift af personnummer eller ved opfyldelse af det databeskyttelsesretlige princip om dataminimering, fordi

personnummeret indeholder personoplysninger og kan bruges til at koble næsten alle persondata.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Drøfter kommunernes muligheder og udfordringer ved tildeling af nyt CPR-nummer, herunder brug af unikt UUID

Sagsfremstilling

Personnummeret skaber i dag stor forretningsmæssig værdi ved at være en entydig identifikator og nøgle i og mellem it-systemer. Det binder den offentlige sektor sammen og er bredt anvendt i offentlige it-systemer.

Indenrigsministeriet har indskærpet, at alle systemer, der aftager data fra CPR, skal kunne håndtere at borgere får tildelt et nyt personnummer. Når borgere i stigende grad skifter personnummer, fx pga. juridisk kønsskifte eller identitetstyveri og -svindel, fejl og dobbeltregistreringer, skaber det en kompleksitet i offentlige it-systemer, der både skal "lytte" på CPR-registret og vedligeholde koblingen mellem personnumre (historik) i eget system. Det er omkostningsdrivende for kommunerne.

Der findes i dag et UUID i CPR-registret, som er unikt for en fysisk person og kobler flere personnumre, foruden den kobling der allerede eksisterer mellem én fysisk persons personnumre. Udfordringerne opstår dog primært pga. den implementering, der af historiske årsager er foretaget i de kommunale systemer og som i hovedtræk indebærer følgende risici:¹

- Kommunen/systemet abonnerer ikke på de relevante hændelser fra CPR/Grunddata/Serviceplatformen og slår sjældent/aldrig efter på personnummerets statuskode (mitigering er lille)
- Kommunen har dobbeltregistreret en person, hvilket kræver manuelle tilretninger og fornyelse af evt. abonnement (se ovenfor), hvis det personnummer/UUID, kommunen anvender for den fysiske person, er blevet slettet (mitigering af mellemstor)
- Forskellige systemer i og uden for kommunen håndterer (skift af) personnumre og -UUID'er forskelligt – fx hvis to systemer anvender hhv. UUID og aktuelt/historisk personnummer, eller hvis to systemer ikke opdaterer skift af personnummer samtidig (mitigering af stor).

1

<https://cprservicedesk.atlassian.net/wiki/spaces/CPR/pages/1233616897/Personnummerskift#Personnummer%C3%A6ndringer-og-dobbeltnumre>

Der er øjensynligt behov for at skabe klarhed om governance for den tværoffentlige anvendelse af CPR UUID med henblik på at stille krav til markedet.

Personnummeret er samtidig en databærende nøgle, der indeholder oplysninger om en persons alder og køn. Det er en fortrolig oplysning, der som udgangspunkt kun må behandles af offentlige myndigheder.

Når borgere jf. GDPR har krav på dataminimering, dvs. at data kun behandles om dem i det omfang, det er nødvendigt, kan det blive et problem, at én enkelt nøgle 1) indeholder flere personoplysninger i sig selv og 2) potentielt kan bruges til at sammenstilles næsten alle oplysninger om en person.

2.6. Modernisering af KL's blanketsamling

SAG-2022-04020 Line Laudrup

Baggrund

Dialog med kommuner og it-leverandører, som bruger KL's blanketter, har peget på et behov for, at KL optimerer vedligehold og distribuerer blanketterne i tidssvarende formater.

KL gennemfører derfor aktuelt et projekt om modernisering af blanketsamlingen, som alle kommuner abonnerer på, og som stilles frit til rådighed for markedet.

Det primære formål med blanketsamlingen er at give kommunerne et fælles fundament for god administrativ praksis. Det vil sige et grundlag for at forvalte i henhold til gældende love og regler.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Giver input i form af ønsker og forventninger til modernisering af KL's blanketsamling
- Giver input til projektets forestående analyse af praksis i kommunerne

Sagsfremstilling

En blanket er et juridisk dokument med fortrykt tekst og angivne felter, der skal udfyldes til indhentning af relevant data til belysning af sager. Der ligger et stort fagredaktionelt arbejde bag at sikre, at blanketterne afspejler god administrativ praksis samt sikrer indsamlingen af nødvendige, korrekte og ensartede data. Blanketterne er kommunens garanti for, at meget af det daglige arbejde med den borgernære service er baseret på korrekt og fyldestgørende information og overholder gældende lovgivning.

Alle 98 kommuner abonnerer på KL's blanketter. Der er vigtige hensyn at tage ift. digital inklusion, forvaltningsretlige regler og generel brugervenlighed fx i den vejledende tekst i blanketterne, samt webtilgængelighed i udarbejdelsen af blanketter. Kommunerne kan vælge mellem et mindre antal it-leverandører, som tilbyder digitale blanket-løsninger og selvbetjeningsløsninger med afsæt i KL's PDF-blanketter. Da mange af KL's blanketter bliver brugt som forlæg for selvbetjeningsløsninger, fører fejl i blanketterne til systemtematiske fejl, som f.eks. kan føre til udbetalinger af forkerte beløb og andre væsentlige konsekvenser i kommuner og for borgerne.

Projektet om modernisering af KL's blanketter har til formål at understøtte et bedre datagrundlag for selvbetjening ved at:

- skabe forudsætningerne for et fair og konkurrenceudsat marked, hvor kommunerne og borgerne får de bedst mulige løsninger til selvbetjening til den bedst mulige pris, for så vidt angår de løsninger, der er baseret på KL's blanketter
- skabe forudsætningerne for en rettidig vedligeholdelse af et datagrundlag for selvbetjening på baggrund af en tidssvarende og modulær produktnedbrydning
- Løfte kvaliteten og aktualiteten af blanketterne som et altid opdateret grundlag for god administrativ praksis i kommunerne.

Projektet undersøger muligheden for, at KL stiller blanketterne til rådighed for anvenderne i et direkte maskinlæsbart format, som forudsætning for bedre digitale løsninger til kommunerne og mulighed for lavere omkostninger, da leverandørerne dermed ikke længere skal have betaling for at gøre PDF-blanketter maskinlæsbare.

Blanketter i maskinlæsbart format vil kunne gøre det billigere for kommunerne, og give små og store it-leverandører, der gerne vil levere selvbetjeningsløsninger, lettere adgang til markedet. Den lettere adgang til markedet for leverandører understøtter leverandøruafhængighed og prismæssig konkurrence til gavn for kommunerne.

KL har i foråret 2023 afholdt møde med samtlige blanketleverandører og på den baggrund udarbejdet en markedsanalyse. Som et led i afklaringen af gevinster ved, at KL fremadrettet stiller blanketter til rådighed i et maskinlæsbart format med mulighed for nemmere og hurtigere implementering i digitale løsninger har projektgruppen indkaldt til nyt møde med samtlige blanketleverandører, kommuner og KOMBIT til drøftelse af metode samt afprøvning af det nye format for KL's blanketter.

Med det formål at afprøve et nyt format for distribution af KL's blanketter har projektgruppen nedsat en arbejdsgruppe med 7 kommuner. Afprøvningen fokuserer på at finde frem til en optimeret proces for håndtering og brugen af samtykke på det socialretlige område. Der har været afholdt 3 workshops med kommunerne, og dialogen har resulteret i udarbejdelse af en ny blanket for håndtering af samtykke, der kan bruges på tværs af 45 blanketter.

Analyse af blanketarbejdet i kommunerne og vision for selvbetjening
Projektgruppen ønsker at komme tættere på blanketsamlingens abonnenter med henblik på mulig identificering af yderligere behov fra kommunerne.

Formålet med analysen er at få indgående viden om kommunernes arbejdsgange, herunder identificere mulige variationer i anvendelse, it-understøttelse, behov og potentialer i såvel forskellige kommuner som på forskellige fagområder. Projektgruppen håber med tilvejebringelse af en analyse af blanketarbejdet i kommunerne blandt andet at komme nærmere en afklaring af, hvordan en modernisering af KL's blanketter kan understøtte en bedre/billigere integration mellem selvbetjeningsløsningen, fagsystem, EDSH samt digital post.

Projektgruppen sørger for løbende at koordinere blanketmoderniseringsaktiviteterne med relevante initiativer i regi af delprogram 1 i Kommunernes Digitaliseringsprogram, der bl.a. arbejder på at undersøge, i hvilket omfang borgere mv. anvender løsninger til selvbetjening, der er lovlige og har brugernes behov i centrum.

2.7. Fælleskommunal målarkitektur

SAG-2022-04763 Morten Hass

Baggrund

KOMBIT har påbegyndt arbejdet med at opbygge en samlet målarkitektur. Arbejdet er igangsat i regi af KOMBITs 2023+ strategi, hvor der bl.a. er fokus på styrket forvaltning og sikkerhed, effektiv udvikling og leverancer der implementeres tættere ind i den kommunale forretning. Målarkitekturen vil

være en bevægelse over en årrække hen imod et fælles målbillede, udpeget sammen med kommunerne. KL er involveret i arbejdet på både arkitektur- og forretningsniveau.

Den umiddelbare anledning og formålet med målarkitekturen er at forberede den kommende række af genudbud af KOMBITs fælleskommunale løsninger, som også i KOMBITs nye strategi har højest prioritet. Men eftersom strategien giver KOMBIT et nyt fokus på kommunernes opgaver og fagområder bredt, så ser KOMBIT også behov for at målarkitekturen, med afsæt i kommunernes behov, identificerer nye arkitekturbehov, fx fælles standarder, infrastruktur eller fælles krav, der gavner hele landskabet af kommunale, private og statslige løsninger og infrastruktur mv, der understøtter kommunerne, og ikke kun KOMBITs løsninger og infrastruktur.

Af samme årsag lægger KOMBIT op til at involvere alle relevante aktører i arbejdet, for at målarkitekturen og kravene til KOMBITs løsninger og øvrige løsninger bedst muligt understøtter kommunernes aktuelle og fremtidige behov, og bygger ovenpå på det, der allerede findes på hylderne i rammearkitekturen, i KOMBITs eksisterende standardkrav, i FDA, SKI etc.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- påpeger temaer, som rådet finder bør adresseres i en fælleskommunal målarkitektur
- rådgiver om, hvordan kommunerne bedst involveres og får indflydelse på arbejdet
- tilkendegiver, hvordan rådet selv ønsker at følge arbejdet

Sagsfremstilling

I forbindelse med monopolbruddet lykkedes det for kommunerne at etablere en tværgående, fælleskommunal rammearkitektur og infrastruktur, som har styrket sammenhæng og adgang til markedet for flere it-leverandører. Som led i KOMBITs nye strategi (jf. bilag, initiativ 1), har KOMBIT nu inviteret KL med til at tilpasse og udbygge grundlaget for en fælles, langsigtet arkitekturretning gældende for de fælleskommunale løsninger og infrastrukturen.

Som nævnt er den umiddelbare anledning til arbejdet med ny målarkitektur, at KOMBIT står overfor en række genudbud af de fælles løsninger. KOMBITs strategi lægger bl.a. op til en ny måde at udbyde systemer på: I lyset af konsolideringen på driftsmarkedet og cloud-udviklingen ønsker KOMBIT, at udvikling kan udbydes uafhængigt af driften, at der kan udvikles

hurtigere, og at leverandører lettere kan ind- og udfases. Det kræver en strammere arkitekturstyring, hvor de fælles systemer får en mere ensartet udformning, bliver modulopdelt, baseres på flere fælles services, og er bygget og dokumenteret på en måde, så nye leverandører let kan komme i gang.

Men på grund af KOMBITs nye strategi er fokus for målarkitekturen bredere end KOMBITs løsninger. Strategien lægger nemlig op til, at KOMBIT også skal begynde at understøtte det bredere digitaliseringslandskab i kommunerne – ikke nødvendigvis med en masse fælles løsninger, men med fx standarder, infrastruktur, fælles krav, leverandørstyring på markedet mv.

Derudover vil målarkitekturen, løfte blikket fra primært at være løsningsperspektiv til at tage højde for behov og sammenhænge bredere i – og på tværs af - de kommunale fagområder. Dette mhp. at identificere nye eller forbedrede arkitektur- og løsningselementer, for at skabe værdi på tværs af de fælles løsninger, og hvor det er relevant i løsninger, der anvendes lokalt i kommunerne. Målarkitekturen skal etableres så hurtigt som muligt for at give værdi i KOMBIT's kommende udbud og gerne bredere på det kommunale it-marked.

Målarkitekturen skal specifikt bidrage til tre pejlemærker i KOMBITs strategi:

1. KERNEFORRETNINGEN: Styrke kommunernes eksisterende løsninger i KOMBIT, jf. udbudsstrategien, så der kommer flere leverandører på løsningerne og hurtigere udvikling, bl.a. via flere fælles services og infrastruktur, herunder konsolideret drift og mere standardiseret teknologi
2. DATA: Styrke datadrevet styring, ledelse og drift i kommunerne via bedre adgang til data fx bedre dataudtræk til borgeroverblik og LIS - og bedre datakvalitet bl.a. via styrket standardisering
3. SIKKERHED: Styrke sikkerhed på KOMBITs og markedets løsninger mhp. på øgede cybertrusler mv. Bl.a. via en skærpet sikkerhedsarkitektur og bedre fælles infrastruktur på sikkerhed

Alle tre pejlemærker forventes at kræve præciserede arkitekturrammer og en skærpet, vedvarende arkitekturstyring både tværgående og på fagdomæne- og løsningsniveau. Arbejdet er derfor organiseret i spor, der dels følger de kommunale fagområder, dels en række tværgående kravområder afledt af FDA reolen, hvor der forventes at skulle stilles de samme krav til alle KOMBITs og eventuelt markedets løsninger.

./.

Fagområderne tager afsæt i rammearkitekturens fælleskommunale domænestruktur, der bygger på KLE. Der arbejdes i en foreløbig

underinddeling (se figur 1 i bilag), som med tiden skal finde sin form, herunder fx beskæftigelse og ydelser; skole og dagtilbud; social; tværfaglig borgerservice; teknik og miljø, styring med data, etc.

Kravområderne på tværs tager afsæt i den fællesoffentlige FDA-reol og vil bl.a. være sikkerhed; applikationsdesign, brugervenlighed, tilgængelighed og selvbetjening; integrationer etc. (se figur 2 i bilag).

På hvert område har KOMBIT indledningsvis etableret arbejdsgrupper med involvering af KOMBIT og KL's arkitekturenheder og KOMBITs og KL's relevante fagenheder, ligesom kommuner og leverandører er involveret. Er stat eller regioner vigtige for arkitekturen, sikrer KL, at der også bliver en proces ift. dem.

Foreløbig er der gennemført et målarkitekturforløb på Beskæftigelse og Ydelser, hvor KL og KOMBIT har identificeret en række behov, som herefter skal kvalificeres med business cases og drøftes med kommuner, leverandører og eventuelle øvrige parter. Arkitekturrådet drøfter allerede forslaget til økonomi-komponenten TØK, men der er også peget på behov for fx et fælles brevmodul, en selvbetjeningsplatform, en række nye datastandarder, forbedringer til eksisterende integrationer, og nye referencearkitekturer.

- ./.
- For at få overblik over den kommunale opgaveløsning, der skal understøttes, og det systemlandskab, der findes, udarbejdes et forretnings- og systemlandskab på alle fagområderne. Nedenfor ses et udkast til landskabet for Beskæftigelse, som foreløbig har været drøftet med Thisted Kommune og Odense Kommune, og som udover generel research bl.a. bygger på KLE og kommunernes registreringer af systemer i OS2 KITOS (se figur 3 i bilag)

De næste områder der startes op forventes at blive Teknik og Miljø, Tværfaglig Borgerservice og herefter velfærdsområderne osv.

De tværgående kravområder er ved at blive bemandet i KL og KOMBIT. Næste skridt er en gennemgang af de nuværende standardkrav og idemodning af nye arkitekturforslag. Kravarbejdet vil blive koordineret med SKI, OS2 og kommunerne.

Bilag

KOMBIT strategi 2023+

Fælleskommunal målarkitektur, KOMBIT, november 2023

2.8. Projektet vedr. Tværgående Økonomikomponent (TØK)

SAG-2022-04763 Magnus Alkil og Hanna Grünbaum

Baggrund

Kommunernes forsørgerydelser udbetales i dag fra tre ydelsessystemer:

- Kommunernes Ydelsessystem (KY)
- Kommunernes Sygedagpengesystem (KSD)
- Kommunernes Pensionssystem (KP)

De tre fagsystemer har i vid udstrækning de samme eksterne integrationer og samme forretningslogik knyttet til pengestrømmene (udbetalinger, afstemning m.v.). Imidlertid er forretningslogikken udviklet forskelligt og indbygget i alle tre systemer. Den manglende sammenhæng betyder at de skal vedligeholdes og videreudvikles hver for sig, og giver kommunerne udfordringer med bl.a. håndtering af afstemninger, opkrævninger/fordringer, indbetalinger fra borgere og ydelsesrefusion.

KOMBIT har derfor igangsat et projekt om udvikling og anskaffelse af en tværgående udbetalingsløsning, der samler pengestrømme og information fra ydelsessystemerne i én komponent.

Ambitionen er at skabe en tværgående økonomikomponent, der understøtter:

- Simplificering af det nuværende systemlandskab
- Ensartet og så vidt mulig fuldautomatisk udbetaling, samt genudbetaling i tilfælde af manglende NemKonto hos borger
- Ensartet overførsel af data til kommunens økonomisystem og automatisk afstemningsproces
- Korrekt overførsel af data fra TØK til eksterne integrationer
- Mindre kompleksitet for medarbejder og borger som følge af ens rapporter og udbetalingspecifikationer
- Bedre økonomi for kommunerne ved yderligere automatisering af processer og lavere vedligeholdelses- og videreudvikling omkostninger
- Ikke begrænset til de tre ydelsessystemer

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager orienteringen om projektets status til efterretning
- giver anbefalinger til det videre arbejde med kravspecificering og anskaffelse

- giver input til arbejdet med kobling mellem udviklingen af den tværgående økonomikomponent og den fælleskommunale rammearkitekturs byggeblok for økonomi

Sagsfremstilling

Projektets fremskridt siden It-Arkitekturrådets møde i marts 2023

Kommuneinddragelse:

KOMBIT har fulgt Arkitekturrådets anbefalinger om inddragelse af kommunernes ekspertise inden for fagområdet, debitorområdet og økonomiområdet i arbejdet med løsningsdesignet af TØK. Yderligere har KOMBIT inddraget kommunerne i TØK-projektet gennem workshops sammen med kommunerne, "kommunebesøg" samt orienteret kommunerne om det igangværende arbejde med udvikling af TØK på Kommunernes Ydelsesdag og på KL's Digitaliseringsmesse i Odense, foruden deltagelse på forskellige bilaterale møder samt fx debitorafdelinger for 6-byerne.

./.
Kommunernes inputs er anvendt ifm. udarbejdelsen af løsningsbeskrivelse og implementeringsstrategi.

- Kommuner der har tilmeldt sig undersøgelsesarbejdet som ekspertkommuner omfatter: Aabenraa, Ballerup, Frederiksberg, Frederikssund, Halsnæs, Helsingør, Horsens, København, Køge, Odense, Roskilde, Slagelse.
- Kommuner der har deltaget i workshop med repræsentanter fra fagområdet, debitorområdet og økonomiområdet omfatter: Allerød, Aabenraa, Ballerup, Frederiksberg, Helsingør, Horsens, København, Odense, Roskilde, Slagelse.
- Kommuner, som KOMBIT har besøgt omfatter: Allerød, Faxe, Horsens, København, Odense, Aarhus og Aabenraa hvor også Sønderborg deltog.

Orientering af ERP-leverandører på det kommunale marked:

KOMBIT har præsenteret kommunernes fire ERP-leverandører for TØK, for at skabe en forståelse af, hvordan komponenten vil påvirke ERP-systemerne. Der var generelt forståelse for vores ambitioner for TØK, og det er aftalt med leverandørerne, at vi fastholder dialogen for at sikre en succesfuld implementering.

Komponentificering af fagsystemer:

Rådet foreslog at KOMBIT ved næste udbud for fagsystemerne vurderer om der er andre tværgående komponenter, der kan udskilles, fx brugergrænseflade og udskrivningsmodul.

KOMBIT har taget rådets forslag, om at udskille øvrige tværgående komponenter til efterretning.

I forbindelse med udviklingen af TØK implementerer KOMBIT en forretningslogik som også kan benyttes i forbindelse med udbetalinger i andre systemer. Dette kan åbne for en mere ensartet og effektiv håndtering af udbetalinger på tværs af forskellige systemer.

- En fælles rapportkomponent, som sikrer ensartethed på tværs af systemer
Ligeledes vil det være muligt for rapporteringskomponenten i TØK at dele dataformater og form med andre systemer. I dag er rapporterne i KY, KSD og KP forskellige, hvilket medfører, at kommunerne bruger unødigt tid på at gennemskue og arbejde med forskellige rapportformater og strukturer. Med rapportkomponenten er det muligt at forenkle og standardisere rapporteringen på tværs af disse systemer, men komponenten kan også bruges af øvrige systemer. Med TØK skaber KOMBIT dermed en mulighed for at udtage ensartede økonomirapporter i både format og visuel præsentation på tværs af flere systemer, som vil gøre det lettere for kommunerne at arbejde med data og rapporter, da de ikke længere skal tilpasse sig forskellige formater. En mere ensartet tilgang kan resultere i tidsbesparelser og forbedre kvaliteten.
- En fælles brevkomponent
KOMBIT overvejer om den næste tværgående komponent bør være en brevkomponent. En sådan komponent vil sikre, at alle breve skrives og opstilles ens med samme sprogbrug. Dette vil ikke alene øge kvaliteten af kommunikationen, men vil også sikre, at borgere og virksomheder oplever ensartethed i den kommunikation de modtager, uanset hvilken kommunerne de modtager breve fra. KOMBIT ser dette som en værdifuld mulighed for at standardisere kommunernes skriftlige kommunikation til borgere og virksomheder.

Digitaliseringsparat lovgivning og regelforenkling:

KOMBIT har identificeret potentielle områder for digitaliseringsparat lovgivning og regelforenkling. Disse forenklinger som omfatter både en mere strømlinet systemstruktur for TØK, samt konkrete ændringer for at forbedre forståelsen af de påkrævede handlinger. De foreslåede ændringer vedrører primært Skats regelsæt.

KOMBIT har, i samråd med Brian Siggaard og Claus Ørum Mogensen fra KL's kontor for Beskæftigelse og Integration, valgt og beskrevet to mulige

initiativer til lovforenkling:

1. Alle ydelser skal ved tilbagebetalingskrav være omfattet af Ligningslovens § 8o
2. TØK skal sende og modtage informationer direkte til og fra Ydelsesrefusion (YR).

Begge initiativer er præsenteret for Beskæftigelsesministeriet (BM) og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR). BM og STAR har besluttet at gå videre med vurdering af den første vedr. Ligningslovens § 8o, og forventer den klar til implementering i sommeren 2024. Den anden ændring vil blive overvejet af BM og STAR på et senere tidspunkt.

Status på TØK-projektet

Tilslutningsmaterialet er i øjeblikket under udarbejdelse og forventes at blive udsendt til kommunerne ultimo 2023.

./.

Der er hertil blevet udarbejdet en løsningsbeskrivelse for TØK (jf. bilag til orientering), der indeholder en beskrivelse af forretningsbehovene, oplæg til agil udvikling, samt teknisk specificering af nøgleelementer for udviklingen af TØK. Løsningsbeskrivelsen er skrevet på baggrund af fem workshops med kommunal deltagelse om emnerne effektivering, udbetaling og fordring, samt med afsæt i erfaring og viden fra de tre fagsystemer og eksisterende ændringsønsker til disse systemer. Løsningsbeskrivelse og arkitekturrapport forventes sendt i høring ultimo 2023.

Derudover har KOMBIT beskrevet en implementeringsstrategi, som skal understøtte forandringsprocessen i forbindelse med TØK. Den tager afsæt i KOMBIT's nuværende implementeringsmodel, og er yderligere kvalificeret bl.a. baseret på to workshops med kommunal deltagelse.

Tidsplan:

Udviklingen af TØK er planlagt i tre faser. Såfremt der opnås tilslutning til alle tre faser, forventes tidsplanen at være som følger:

- Fase 1: Forventes at være færdig i første halvår af 2025.
- Fase 2: Forventes at være gennemført i andet halvår 2025.
- Fase 3: Forventes at være afsluttet i 2026.

Det videre arbejde med kravspecifikation og anskaffelse

TØK skal udvikles som et agilt projekt, med det formål at muliggøre ændringer og tilpasninger undervejs. Den agile tilgang giver KOMBIT og

leverandøren fleksibilitet til at sikre, at TØK udvikles mhp. at understøtte kommunernes behov gennem fælles afklaringer og løsningsudvikling.

TØK har til hensigt at understøtte økonomifunktionalitet, der i dag i al væsentlighed er omfattet af fagsystemerne KY, KSD og KP. Det er derfor planen, at TØK kontraktmæssigt håndteres som ændringsanmodninger til de to eksisterende kontrakter for KSD og KY – dvs. ift. KMD eller NetCompany. Dette muliggør yderligere en kortere tidshorisont for idriftsættelse af TØK.

Begge leverandører har med udgangspunkt i analysen estimeret og budt på opgavens tre faser, hvorved der både er opnået god robusthed i estimater og konkurrence på prisen. Modellen giver desuden mulighed for at anvende begge leverandører til at udvikle de dele af løsningen, hvor realiseringsevnen er størst for derved yderligere at minimere risiko i etableringen og den efterfølgende drift".

- ./.
- For at sætte en klar retning for TØK, er der udarbejdet en løsningsbeskrivelse, jf. bilag. Løsningsbeskrivelsen beskriver grundigt forretningsbehovene ved TØK, og KOMBIT's forslag til - og forståelse af - udvikling og teknisk opsætning af TØK. Løsningsbeskrivelsen danner grundlaget for, at både KMD og NetCompany, kan byde på den tekniske udvikling af TØK.

TØK udvikles som containerbaserede komponenter, med mulighed for fra- og tilkobling af de enkelte komponenter, hvor KOMBIT er ejer af kildekoden. Dette er en vigtig del af vores bestræbelser på at øge fleksibiliteten og tilpasningsdygtigheden i fremtiden. Målet er at sikre at fagsystemerne (KY, KSD og KY) fortsat opfylder kravene i den komplekse sociale lovgivning, samtidig med at TØK lever op til regelsæt inden for områderne udbetaling, fordring (PSRM) og skattelovgivning.

Formålet er at undgå nye monolitter, der er vanskelige at overtage for nye leverandører. KOMBIT ønsker at åbne op for muligheden for, at også mindre leverandører kan byde ind på udviklingen af systemerne. Dette vil fremme konkurrencen, innovationen og sikre, at løsningerne er robuste og i stand til at imødekomme fremtidige behov.

Kobling mellem udvikling af TØK og den fælleskommunale rammearkitekturs byggeblok for økonomi

TØK's funktionalitet bygger på rammearkitekturs byggeblokke. Dette inkluderer både de allerede definerede byggeblokke og de, der endnu ikke er fuldt beskrevet. Sidstnævnte vil blive beskrevet i regi af projektet og vil derefter indgå i rammearkitekturen.

I TØK-projektet er samarbejdet mellem KL og KOMBIT afgørende for at

sikre, at det, der bygges, er i overensstemmelse med rammearkitekturens byggeblokke.

Beskrivelse af Ydelser:

En vigtig komponent er beskrivelsen af de ydelser, der kan bevilges. Ydelserne har tilknyttet en række informationer, som bruges af forskellige systemer, herunder bevillingssystemer som KY, KSD og KP og fremover også af TØK. Disse informationer omfatter konteringsregler, tilbagebetalingsregler, modregningsregler, skatteregler osv. Nogle af disse regler skal præciseres og implementeres i den eksisterende byggeblok som en del af TØK-projektet.

Beskrivelse af effektivering af ydelser:

Effektiveringen af ydelser er opdelt mellem fagsystemerne og TØK. Der er konventioner og klassifikationer i byggeblokken, som fagsystemerne skal bruge for at gøre det muligt for TØK at udføre effektiveringen på en standardiseret måde. Dette er det trin, hvor TØK faktisk udbetaler ydelser og beregner beløb som ATP og skat. Der kan også være behov for genberegninger af ydelser eller tilbageholdelse af beløb, hvis borgeren har udeståender.

Kontohåndtering og konteringsprocesser spiller en central rolle, særligt når der er pengeflow involveret, som i TØK. Selvom der allerede er en byggeblok i rammearkitekturen, er den endnu ikke beskrevet i detaljer. Dette arbejde vil udføres sideløbende med TØK-projektet for at sikre, at der er fuld sammenhæng mellem det, TØK gør, og det, der er beskrevet i rammearkitekturen.

Beskrivelse af fordringer:

Når det kommer til fordringer, er det vigtigt at forstå, at pengestrømmen ikke altid går fra kommunen til borgeren. I tilfælde hvor borgeren skylder penge til kommunen, skal disse udeståender betales af borgeren. Dette kan ske enten som almindelige betalinger eller ved tilbageholdelse af beløb fra de ydelser, borgeren modtager. Der er regler i ydelsesverdenen, der styrer, hvilke ydelser der kan indeholdes, og hvor meget der kan tilbageholdes. En del af disse regler vil blive beskrevet i ydelseskataloget, selvom byggeblokken endnu ikke er fuldt beskrevet og vil blive udviklet sideløbende med TØK-arbejdet.

Endelig kan der opstå behov for yderligere beskrivelser eller byggeblokke i rammearkitekturen, når projektet bliver mere detaljeret omkring TØK-funktionaliteten. Det er afgørende, at der i hele projektperioden opretholdes et tæt samarbejde mellem KOMBIT og KL for at sikre, at der er overensstemmelse mellem rammearkitekturen og TØK-arkitekturen.

Bilag:

Løsningsbeskrivelse af TØK v. 0,8 okt. 2023

2.9. Afrapportering fra Arkitekturboards møder 29.08.23 og 31.10.23

SAG-2022-04763 Vibeke Normann

Baggrund

I governancemodellen for den fælleskommunale rammearkitektur, som It-Arkitekturrådet vedtog ultimo 2016, indgår et Arkitekturboard, som agerer på mandat af It-Arkitekturrådet. Det indgår i modellen, at Arkitekturboard afrapporterer fra sine møder på førstkommende It-Arkitekturrådsmøde.

Møderne i Arkitekturboard den 29. august og 31. oktober var boardets 17. og 18. møde.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager afrapporteringen fra de to møder til efterretning

Sagsfremstilling

Arkitekturboards møde 29. august 2023

Følgende arkitekturprodukter var indstillet til godkendelse til optagelse i den fælleskommunale rammearkitektur:

1. Kernemodel og begrebsliste for ladeinfrastruktur

Arkitekturboards udtalelse fra mødet 29. august 2023

Arkitekturboardet bifaldt arbejdet med modellen (begrebsliste og kernemodel) og dens understøttelse af kommunernes nuværende behov. Boardet påpegede, at det er vigtigt med genbrug fra autoritative registre, særligt når det kommer til virksomhedsdata og adressedata.

Herudover påpegede boardet vigtigheden af, at modellen vedligeholdes og opdateres løbende i forhold til fremtidige kommunale behov samt ved ændringer i lovgivning eller ændringer i den internationale standard, som modellen er udviklet på baggrund af.

Begrebsliste og informationsmodel blev godkendt til optagelse i den fælleskommunale rammearkitektur.

Arkitekturboards møde 31. oktober 2023

Følgende arkitekturprodukter var indstillet til godkendelse til optagelse i den fælleskommunale rammearkitektur:

1. Arkitekturbeskrivelse for datasæts kvalitet
2. Arkitekturbeskrivelse vedr. datasæt og datakataloger (DCAT)
3. Fællesoffentlig referencearkitektur for tværgående digitalt overblik for borgere og virksomheder

Arkitekturboards udtalelse fra mødet 31. oktober 2023

Arkitekturbeskrivelse for datasæts kvalitet

KOMBIT anvender allerede vejledningen i deres organisation. Flere af boardets medlemmer havde ikke kendskab til vejledningen inden denne optagelsesproces.

Boardets medlemmer udtrykte anerkendelse for arbejdet med vejledningen og erklærede, at den er brugbar, fornuftig og anbefalelsesværdig.

Boardet gav udtryk for bekymring vedrørende mindre kommuners evne til at implementere vejledningen, da det kan kræve kompetencer, som mindre kommuner muligvis ikke besidder. (Generel kommentar ift. arkitekturprodukter)

Arkitekturbeskrivelsen blev godkendt uden yderligere bemærkninger

Arkitekturbeskrivelse vedr. datasæt og datakataloger (DCAT)

Flere i af deltagerne udtrykte at de allerede aktivt anvender standarden i deres organisation, samt at de har kendskab til andre kommuner som anvender standarden. Herudover blev kommunernes

ledelsesinformationssystem (FLIS) nævnt som en kandidat der med fordel kunne anvende standarden til at opmærke datasæt.

Boardet påpegede, at det er en fordel, at der er udarbejdet en dansk anvendelsesprofil af den internationale standard, da dette højst sandsynligt vil bidrage til øget anvendelse og udbredelse af standarden.

Arkitekturbeskrivelsen blev godkendt med følgende bemærkninger:

Boardet gjorde opmærksom på, at det burde være version 2.0 af standarden som optages i rammearkitekturen, da standarden løbende vil udvikles i takt med, at den tages i brug, og der vil udgives decimaltalsversioner af standarden løbende.

Boardet påpegede, at det kun er en meget lille andel af den nuværende beskrivelse af standarden samt arkitekturbeskrivelsen, som henvender sig til en af de nævnte målgrupper: strategiske beslutningstagere. Den primære målgruppe er it-arkitekter, udviklere og leverandører.

Boardet nævnte også, at det kunne være godt med konkrete eksempler på, hvordan standarden er anvendt i forskellige projekter og lign, som yderligere tillæg til arkitekturbeskrivelsen.

Fællesoffentlig referencearkitektur for digitale overblik for borgere og virksomheder

Boardet udtrykte manglende forståelse for timingen for optagelsen af referencearkitekturen, da den er fra 2020, og der er sket meget på området for digitale overblik siden 2020, med blandt andet Mit overblik og Virksomhedsoverblikket. Dog er produktet relevant, da arbejdet med de to overblik bygger på og er i overensstemmelse med referencearkitekturen.

Arkitekturbeskrivelsen blev godkendt med følgende bemærkninger:

Boardet gav udtryk for, at referencearkitekturen både omhandler digitale overblik på et konceptuelt og logisk niveau. Dette bør nævnes i arkitekturbeskrivelsen.

Det bør nævnes i arkitekturbeskrivelsen, at scope for referencearkitekturen er snævert, og at referencearkitekturen primært er udviklet for at understøtte projekterne Mit overblik og Virksomhedsoverblikket. Boardet havde svært ved at se behovet for udvikling af yderligere digitale overblik på baggrund af referencearkitekturen.

Bilag

De godkendte arkitekturprodukter er udstillet på rammearkitektur.dk

3. Eventuelt